Käibemaksumääraga 9% maksustatav käive

Käibemaksumäär on 9% järgmiste kaupade ja teenuste maksustatavast väärtusest:

1) **raamat ja õppekirjandus, nii füüsilisel kandjal kui ka elektrooniline,** välja arvatud käibemaksuseaduse § 16 lõike 1 punktis 6 nimetatud õppevahend, mille alus-, põhi-, kutse-, kesk- või kõrghariduskoolituse osutaja võõrandab teenuse saajale.

Raamat ei ole seaduses mõistena defineeritud ning vähendatud maksumäära rakendamisel lähtutakse tavatähendusest, milleks on köidetud mitteperioodiline väljaanne. Selliselt on mõistetud raamatut ka Euroopa Nõukogu erinevates õigusaktides, näiteks Euroopa Nõukogu määrusega 2658/87 kehtestatud kombineeritud nomenklatuuris, mis on kaupade klassifitseerimise aluseks.

Juhul kui töövihiku võõrandab õppevahendina maksuvaba koolitusteenust osutatav isik koos osutatava koolitusteenusega, siis käsitatakse töövihikute müüki maksuvaba käibena.

Alates 1. maist 2020 rakendatakse soodusmäära sõltumata sellest, millisel kandjal on raamat või õppekirjandus avaldatud. Samuti rakendub soodusmäär elektroonilisele raamatule ja õppekirjandusele. Enne nimetaud kuupäeva oli soodusmäär vaid trükitud raamatul ja õppevahendina kasutataval töövihikul. Raamatutena võivad olla välja antud ka noodid. Oluliseks kriteeriumiks raamatute puhul on terviklikkus ehk raamatud ei ole mõeldud täiendamiseks nagu näiteks joonistamis- ja värvimisraamatud, kalendermärkmikud, ristsõnakogumikud. Pimedatele ja vaegnägijatele Braille’ kirjas või reljeeftrükis väljaandeid maksustatakse vähendatud maksumääraga vastavalt käibemaksuseaduse § 15 lõike 2 punktile 2 sõltumata asjaolust, kas võõrandatakse raamatut või mõnd muud väljaannet. Füüsilisel kandjal olevad väljaanded lisaks trükitud väljaannetele on audioraamatud, mis on CD-plaadile või muule füüsilisele kandjale salvestatud, ja mis sisaldavad sama tekstilist infot, kui trükitud või elektrooniline raamat. Muul füüsilisel kandjal olevale väljaandele või elektroonilisele väljaandele kohaldub vähendatud käibemaksumäär, kui see ei erine trükitud väljaandest muul moel kui mõne elemendi poolest, mis on omased sellele formaadile, näiteks otsingumootori ja järjehoidmise kasutusvõimalus. Oluline on see, et elektrooniline väljaanne oleks võimalikult sarnane trükitud väljaandele. Soodusmäära rakendamiseks elektroonilisele väljaandele ei pea olema välja antud selle trükiversiooni. Kui elektroonilist väljaannet pole trükitud kujul väljaantud, siis soodusmäära on õigus kohaldada juhul, kui see ei sisalda selliseid lisasid, mis ei ole omased raamatule, nt arvutimänge.

Vähendatud maksumäära rakendatakse ka elektroonilise õppekirjanduse müügile, kui õppematerjal vastab elektroonilise väljaande üldpõhimõtetele. Õppekirjandus on eelkõige õpikute ja ülesannete kogu. Digitaalne õppekirjandus on võimalusel kasutatav erinevate operatsioonisüsteemidega digiseadmetes ning mõistlikus ulatuses kohandatav vaegnägijate ja vaegkuuljate jaoks (HTM määrus 24.03.2016 nr 13). Digitaalse õppekirjanduse vähendatud maksumäär ei sõltu sellest, kas konkreetne materjal on olemas ka paberkandjal või mitte. Õppekirjandus on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 20 lõike 1

kohaselt näiteks õpikud, tööraamatud, töövihikud ja töölehed. Sama seaduse § 20 lõike 6 kohaselt kannab õppekirjanduse väljaandja nõuetele vastava õppekirjanduse andmed hariduse infosüsteemi õppekirjanduse alamregistrisse. Seega soodusmäär rakendub nii trükitud kui ka digitaalselt väljaantud õppekirjandusele, mis on kantud vastavasse alamregistrisse.

2) **sotsiaalministri määrusega kehtestatud nimekirjas nimetatud ravim, rasestumisvastane vahend, sanitaar- ja hügieenitoode ning puudega isiku isiklikuks tarbeks mõeldud meditsiiniseade meditsiiniseadme seaduse tähenduses ja abivahend sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses ja sellise abivahendi kasutada andmine puudega isikule**.

Soodusmäära saab rakendada ravimitele, meditsiiniseadmetele ja abivahenditele, mille loetelu on kehtestatud **sotsiaalministri 04.12.2006 määrusega nr 63**. Nimetatud sätte aluseks on käibemaksudirektiivi III lisa punktid 3 ja 4.

3) **ajakirjandusväljaanne, nii füüsilisel kandjal kui ka elektrooniline,** välja arvatud peamiselt reklaami või erakuulutusi avaldav või peamiselt erootilise või pornograafilise sisuga või video- või muusikasisuga väljaanne.

Alates 1. maist 2020 rakendatakse soodusmäära sõltumata sellest, millisel kandjal ajakirjandusväljaanne on, sealhulgas elektroonilisele ajakirjandusväljaandele. Enne nimetatud kuupäeva oli soodusmäär ainult perioodiliselt väljaantud trükisel.

Elektrooniliselt kättesaadavad päeva- ja nädalalehed on eelkõige paberil olevate väljaannete veebiversioonid. 9% maksumäära rakendatakse ka sellistele tasu eest saadud teenustele, millega antakse õigus lugeda või kuulata veebiväljaandeid nende tellimisperioodil.

24% maksumääraga maksustatakse peamiselt reklaami või erakuulutusi avaldavate või peamiselt erootilise, pornograafilise või video- või muusikasisuga väljaannete veebiversioonid. Samuti on arvutiprogrammid ja -mängud endiselt maksustatavad 24% maksumääraga.

> **NB!** Alates 1. augustist 2022 kuni 31. detsembrini 2024 oli ajakirjandusväljaannete maksumäär 5% varasema 9% asemel ja alates 01.01.2025 on uuesti 9%. Sellega seoses kehtestati üleminekusäte kassapõhistele käibemaksukohustuslastele. Maksukohustuslane, kes käibemaksu arvestamisel lähtub kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorrast, võib kuni 2026. aasta 31. detsembrini nii füüsilisel kandjal kui ka elektroonilise ajakirjandusväljaande pärast 2024. aasta 31. detsembrit toimunud käibelt, välja arvatud peamiselt reklaami või erakuulutusi avaldav või peamiselt erootilise või pornograafilise sisuga või video- või muusikasisuga väljaande käive, maksta käibemaksu 5-protsendise määraga, juhul kui ostjale väljastati arve ning kaup lähetati või tehti kättesaadavaks või teenus osutati enne 2025. aasta 1. jaanuari (KMS § 46 lg 27).

Viimati uuendatud 04.08.2026